

ВИЩА ОСВІТА

Підготовка педагогічних кадрів у закладах вищої освіти України

Згідно зі ст. 53 Конституції України повна загальна середня освіта є обов'язковою, держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних освітніх закладах. Отже, підготовка педагогічних працівників для роботи у закладах дошкільної і повної загальної середньої освіти є конституційним обов'язком держави.

У системі вищої освіти підготовку педагогічних працівників здійснюють за умови виконання вимог галузевих стандартів вищої педагогічної освіти за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта». Післядипломна педагогічна освіта педагогічних і науково-педагогічних працівників здійснюється через спеціалізацію, підвищення кваліфікації та стажування.

Підготовка педагогічних кадрів у закладах вищої освіти України регламентується законодавчими та програмними документами українського Уряду, нормативно-правовими актами: Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 417 «Деякі питання реалізації права осіб на першочергове зарахування до закладів вищої медичної і педагогічної освіти за державним (регіональним) замовленням».

На виконання положень зазначених нормативно-правових актів розроблено ряд наказів Міністерства освіти і науки України:

– «Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» від 24.01.2013 № 48, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 березня 2013 р. за № 488/23020;

– «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів» від 12.05.2016 № 506, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31 травня 2016 р. за № 798/28928;

– «Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» від 21.03.2016 № 292, за якими здійснюються формування та розміщення державного замовлення», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08 квітня 2016 р. за № 532/28662;

– «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників» від 06.10.2010 № 930, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 р. за № 1255/18550;

– «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 08.04.1993 № 93, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 квітня 1993 р. за № 35.

Підготовка висококваліфікованих педагогічних працівників, що відповідають сучасним ринковим вимогам в умовах перманентних суспільних змін, реформи «Нова українська школа», є однією з важливих структурних компонентів системи вищої освіти України. Саме тому МОН України у 2018 р. значну увагу приділило розробці Концепції розвитку педагогічної освіти. Метою Концепції є вдосконалення системи педагогічної освіти для створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації, створення умов для залучення до педагогічної діяльності фахівців інших професій та забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів, які, у тому числі, стануть ключовою умовою впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (наказ МОН України «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти» від 16.07.2018 № 776).

Концепція розвитку педагогічної освіти закладає підґрунтя комплексної реформи системи педагогічної освіти, безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників.

Відповідно до Концепції реформування педагогічної освіти передбачає планування заходів за напрямками:

I. Розроблення сучасної моделі педагогічної професії в контексті потреб суспільства, перспектив розвитку національної економіки та глобальних технологічних змін.

II. Трансформація вищої та фахової передвищої освіти за педагогічними спеціальностями.

III. Визначення перспективних шляхів безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Реалізація Концепції розвитку педагогічної освіти загалом дасть змогу покращити якість підготовки педагогічних працівників, оновити їх склад у закладах освіти та підвищити якість освітніх послуг, що надаються у закладах освіти.

Кількість університетів, академій, інститутів, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» (011 «Освітні, педагогічні науки», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», 016 «Спеціальна освіта», 017 «Фізична культура і спорт») на 2016/2017 н. р. складала 108, у 2017/2018 н. р. ця кількість зросла до 111. Місцезнаходження та кількість закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців-педагогів, у регіональному розрізі подано на рис. 1.

Як видно з рис. 1, найбільша кількість закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів, зосереджена в м. Києві. Найбільша кількість закладів вищої освіти знаходиться в Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій областях. Як зазначалось, впродовж аналізованого періоду відбулось збільшення

загальної кількості закладів зі 108 до 111 (розширення мережі), це зумовлено збільшенням потреби надання таких освітніх послуг.

Кількість закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів за відповідними типами та у розрізі спеціальностей у 2018 р., узагальнено представлено на рис. 2.

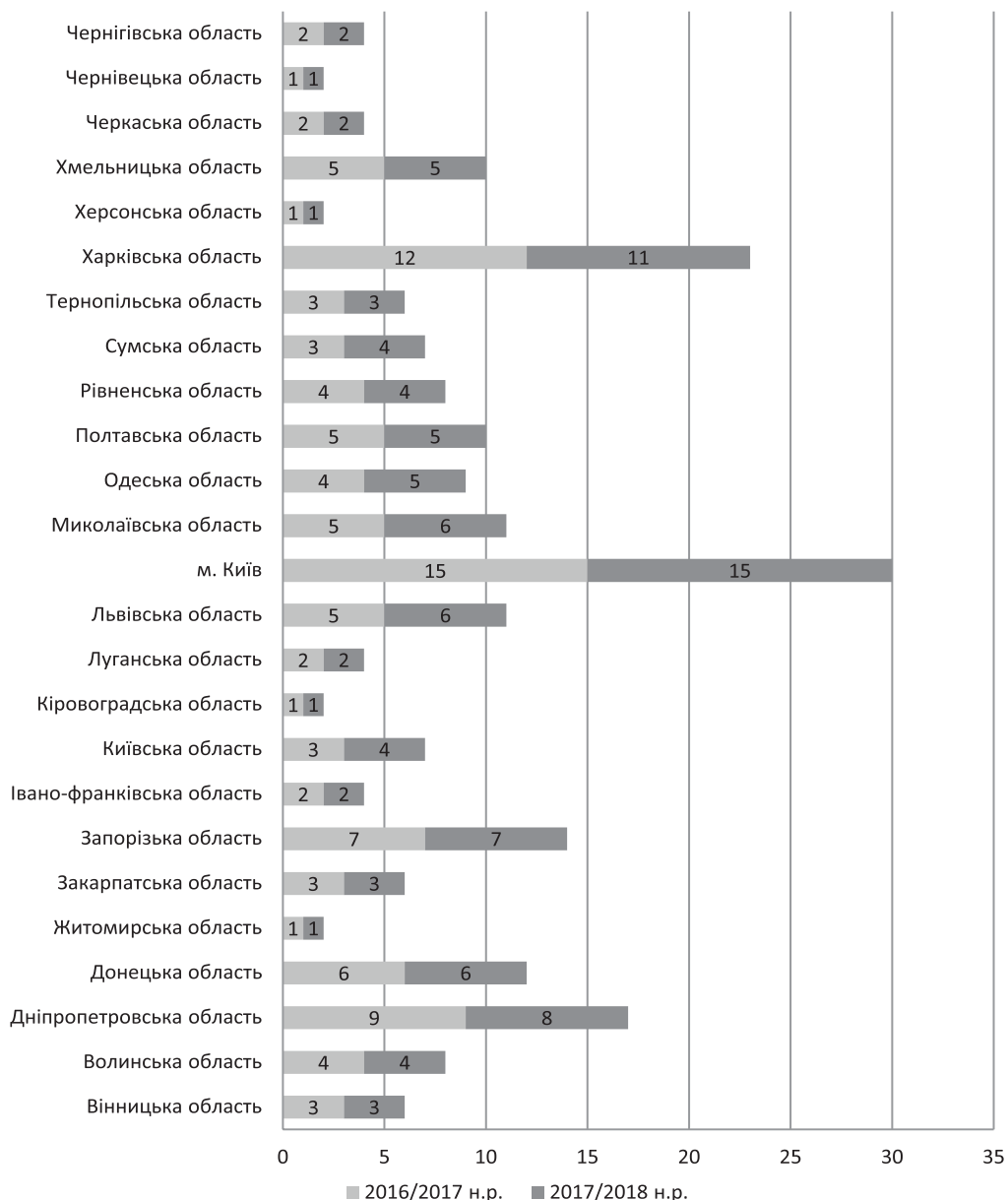

Рис. 1. Кількість університетів, академій, інститутів у 2016/2017–2017/2018 н. рр. у розрізі регіонів України

Складено за даними ДП «Інфоресурс».

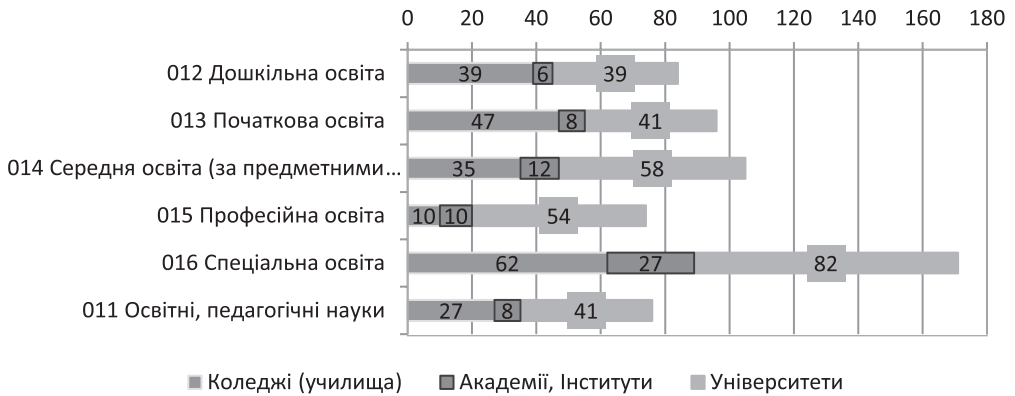

Рис. 2. Загальна інформація про кількість закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» за всіма освітніми рівнями у 2018 р.

* Без урахування спеціальності 017 «Фізична культура і спорт».

Складено за даними Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України.

Мережу закладів післядипломної педагогічної освіти представляють 24 інститути післядипломної педагогічної освіти (академії неперервного навчання) комунальної форми власності, що знаходяться в кожному регіоні країни, а також структурні підрозділи післядипломної освіти закладів вищої освіти державної форми власності.

Фінансування освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти, а також училищ, технікумів та коледжів здійснюється за кошти місцевих бюджетів.

У 2015 р. напрями підготовки і спеціальності були визначені постановою КМУ «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» від 13.12.2006 № 1719 та постановою КМУ «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста та магістра» від 27.08.2010 № 787. На період з 2016 р. перелік спеціальностей визначено постановою КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.

У табл. 1–2 та на рис. 3–4 представлено інформацію про обсяги державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2015–2018 рр., показано структуру та динаміку підготовки педагогічних працівників. Державне замовлення затверджувалось відповідними постановами Кабінету Міністрів України.

З таблиць 1–2 видно, що за аналізований період відбулось суттєве збільшення державного замовлення за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з 4410 місць у 2015 р. до 11175 місць у 2017 р., або в 2,5 разів. За другим (магістерським)

Таблиця 1

Обсяги прийому за державним замовленням на підготовку фахівців у галузі знань 0101 «Педагогічна освіта» у 2015 р.

Рівень вищої освіти	Прийом осіб	
	Усього	у т. ч. за денною формою навчання
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	4410	3410
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста	2300	1915
Другий (магістерський) рівень вищої освіти	1410	970
Усього за галуззю	8120	6295

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2015 році» від 01.07.2015 № 462.

Таблиця 2

Обсяги прийому за державним замовленням на підготовку фахівців у галузі знань 01 «Освіта» у 2016–2018 рр.*

Рівень вищої освіти	Прийом осіб					
	2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	Усього	у т. ч. за денною формою навчання	Усього	у т. ч. за денною формою навчання	Усього	у т. ч. за денною формою навчання
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	11730	10000	11175	9455	11255	9530
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста	8510	6365	-	-	-	-
Другий (магістерський) рівень вищої освіти	5315	4135	7405	5715	8745	6815
Усього за галуззю	25555	20500	18580	15170	20000	16345

* Без урахування державного замовлення на підготовку фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році» від 06.07.2016 № 408; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році» від 12.07.2017 № 511; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» від 11.07.2018 № 556.

рівнем вищої освіти спостерігалось зростання обсягів державного замовлення на 3905 місць у 2016 р. порівняно з 2015 р., та ще на 2090 місць у 2017 р. порівняно з 2016 р. Загальне зростання становило з 1410 до 7405 місць, або майже у 5,3 разів. У 2018 р. постановою КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, та підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» до спеціальностей, на які відведено найбільший обсяг держзамовлення на основі повної загальної середньої освіти, віднесено спеціальність «Середня освіта» (за всіма предметними спеціальностями). Так, державне замовлення за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти складало 11255 місць, магістерським – 8745 місць.

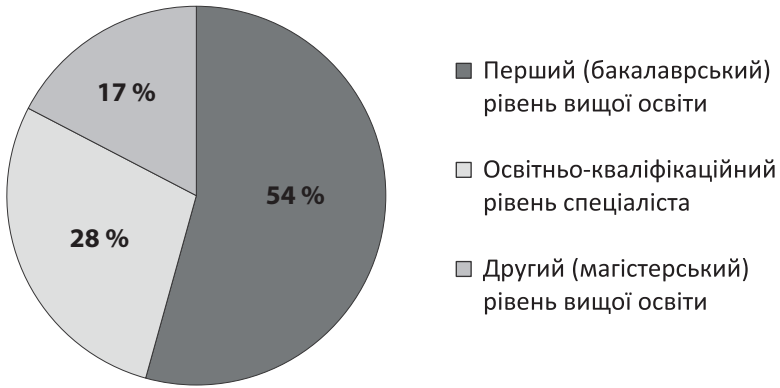

Рис. 3. Структура місць державного замовлення на підготовку фахівців у галузі знань 0101 «Педагогічна освіта» у 2015 р.

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2015 році» від 01.07.2015 № 462.

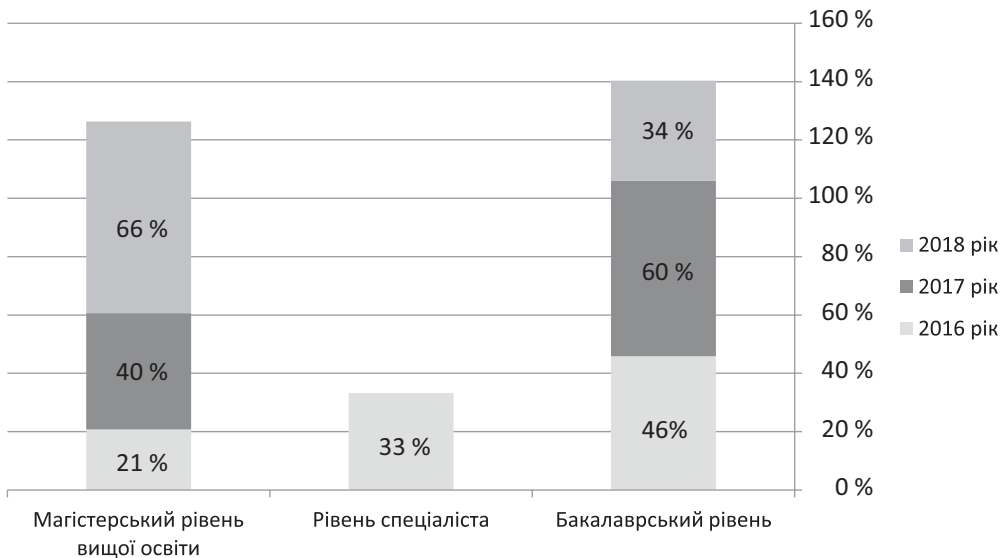

Рис. 4. Структура місць державного замовлення на підготовку фахівців у галузі знань 01 «Освіта» у 2016–2018 рр.

* Без урахування державного замовлення на підготовку фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році» від 06.07.2016 № 408; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році» від 12.07.2017 № 511; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» від 11.07.2018 № 556.

Таке збільшення обсягів прийому за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти у 2017–2018 рр., у першу чергу, пов'язано з тим, що з 2017 р. не здійснюється набір на підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста у галузі знань 01 «Освіта», а також свідчить, у тому числі, про зростання суспільної потреби у підготовці кваліфікованих педагогічних працівників та поступове виконання завдань державою щодо підвищення якості загальної середньої освіти в Україні.

Структура обсягів державного замовлення у 2016 р.: бакалавр – 46 %, спеціаліст – 33 % та магістр – 21 %. У 2017 р. встановилась інша структура обсягу державного замовлення: 60 % бакалавр та 40 % магістр, а у 2018 р. – 66 % та 34 % відповідно.

У 2018 р. постановою Кабінету міністрів України «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, та підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» до спеціальностей, на які відведено **найбільший** обсяг держзамовлення на основі повної загальної середньої освіти, віднесено спеціальність «Середня освіта» (за всіма предметними спеціальностями) – 7 475 місць.

На рис. 5–6 показано динаміку вступу абітурієнтів до ЗВО для здобуття вищої освіти у галузі знань 01 «Освіта». Підготовка фахівців здійснювалась за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та фізичних і юридичних осіб.

Динаміка вступу на здобуття освітнього рівня бакалавра за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» свідчить про збільшення кількості вступників у 2017 р. порівняно з 2016 р. з підготовкою за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб на 3282 осіб, що у відносному виразі склало 23,5 %. Спостерігалось також певне збільшення (на 356 осіб або на 3 %) зарахованих на навчання за рахунок коштів бюджету.

Аналіз динаміки вступу для здобуття ступеня магістра за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» вказує на суттєве збільшення у 2017 р. порівняно з 2016 р. вступників, які навчаються за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Це збільшення склало 10205 осіб, або у відносному виразі 67,7 %.

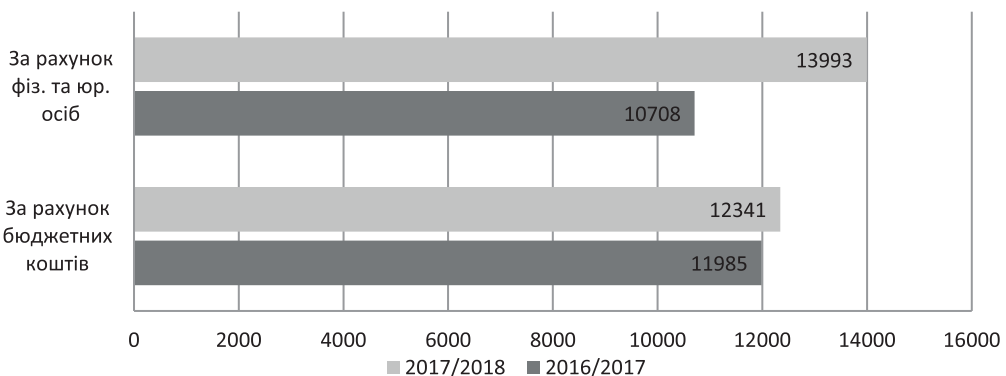

Рис. 5. Динаміка вступу абітурієнтів на здобуття освітнього рівня бакалавра за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» у 2016/2017–2017/2018 н. рр. в розрізі джерел фінансування, осіб

Складено за даними ДП «Інфоресурс».

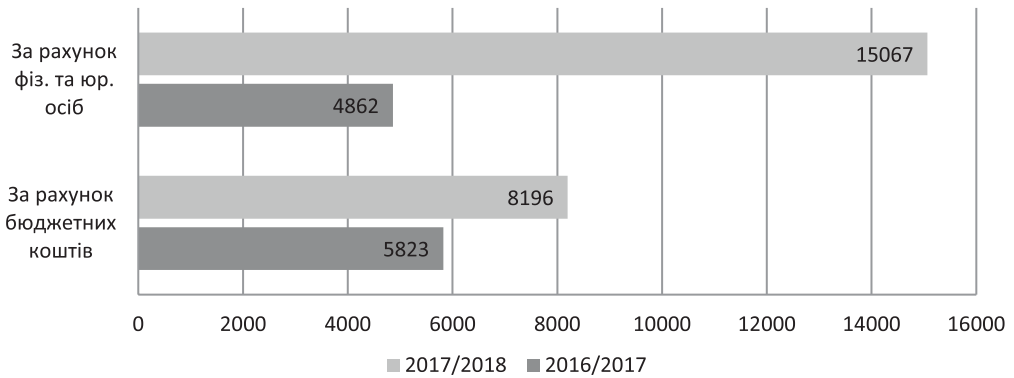

Рис. 6. Динаміка вступу абітурієнтів для здобуття ступеня магістра у 2016/2017–2017/2018 н. рр. в розрізі джерел фінансування, осіб

Складено за даними ДП «Інфоресурс».

Збільшення зарахованих на навчання за рахунок коштів бюджету склало 2373 особи або 30 %. Такі результати пов’язані, головним чином, з припиненням набору абітурієнтів для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста у 2017 р., та, у тому числі, свідчать про підвищення кількості бажаючих здобути педагогічну освіту та заохочення державою абітурієнтів до здобуття педагогічної вищої освіти.

За аналізований період (2015–2018 рр.) відбувся випуск фахівців ЗВО у галузі знань 01 «Освіта», які навчались за державним замовленням за всіма освітніми рівнями: бакалавра, спеціаліста та магістра (табл. 3).

Як свідчать дані табл. 3, суттєво скоротились за аналізований період обсяги випуску фахівців рівня спеціаліста, підготовлених за рахунок бюджетних ко-

Таблиця 3

Обсяги випуску за державним замовленням на підготовку фахівців у галузі знань 01 «Освіта» у 2015–2018 рр.

Рівень вищої освіти	Випуск осіб			
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Перший (бакалаврський) рівень	6140	6562	6196	4831
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста	4152	2606	177	-
Другий (магістерський) рівень	1331	773	1106	9247
Усього за галуззю	11623	9941	7479	14078

* Без урахування державного замовлення на підготовку фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2015 році» від 01.07.2015 № 462; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році» від 06.07.2016 № 408; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році» від 12.07.2017 № 511; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» від 11.07.2018 № 556.

штів. Якщо в 2015 р. такий випуск мав обсяг 4152 фахівці, то в 2017 р. – усього 177 фахівців, а з 2018 р. завершено випуск спеціалістів.

Зазначені вище зміни призвели до суттєвої трансформації структури випуску за рахунок зростання частки бакалаврів і магістрів-випускників (рис. 7).

Варто зазначити, що загальний обсяг випуску фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів упродовж 2015–2018 рр. мав загальну тенденцію до збільшення з 11623 у 2015 р. до 14078 – у 2018 р.

Останні зміни державної політики, спрямовані на підвищення престижності професії вчителя, а також на покращення якості навчання школярів, зумовили суттєве збільшення відповідних місць державного замовлення.

Підвищення суспільного інтересу до педагогічних професій, як зазначалось вище, проявилось в зростанні кількості вступників до педагогічних закладів вищої освіти.

Інформація про одноразову адресну грошову допомогу випускникам закладів вищої освіти, які працювали у загальноосвітній та професійно-технічній навчальній закладі на посади педагогічних працівників

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2006 № 1361 «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям

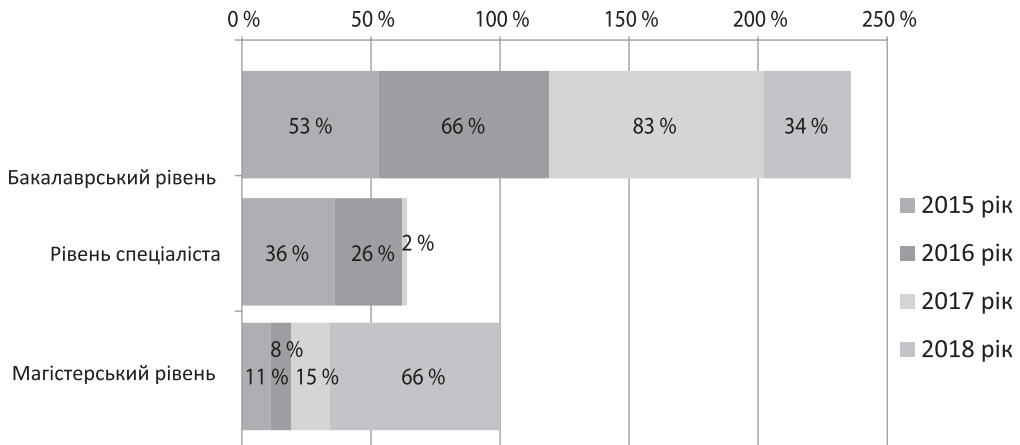

Рис. 7. Структура обсягів державного замовлення, за якими здійснено випуск фахівців у галузі знань 01 «Освіта» у 2015–2018 рр.

* Без урахування державного замовлення на підготовку фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Складено за: постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2015 році» від 01.07.2015 № 462; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році» від 06.07.2016 № 408; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2017 році» від 12.07.2017 № 511; постанова КМУ «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» від 11.07.2018 № 556.

випускників вищих навчальних закладів», починаючи з 2007 р., випускникам закладів вищої освіти, які здобули освіту за напрямками і спеціальностями педагогічного профілю та уклали угоду про роботу в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах на строк не менше трьох років, надається одноразова адресна грошова допомога в п'ятикратному розмірі прожиткового мінімуму (табл. 4).

Таблиця 4

Динаміка кількості випускників, які отримали одноразову адресну грошову допомогу за 2007–2017 рр.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість осіб, що отримали грошову допомогу	3297	2815	2948	3411	3936	3680	3571	2054	1594	844	777

Складено за даними Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України.

Усього за десять років одноразову адресну грошову допомогу отримали 28 927 випускників закладів вищої освіти, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України.

Як видно з рис. 8, кількість випускників закладів вищої освіти, які отримали адресну одноразову грошову допомогу, стала суттєво знижуватись, починаючи з 2014 р. Це може свідчити, що випускники педагогічних закладів вищої освіти не поспішали скористатись цією допомогою і йти працювати за професією. Поясненням цього, як зазначалось вище, може бути те, що середньомісячна заробітна плата у 2014–2016 рр. у сфері освіти в Україні не перевищувала 79 % від середньої заробітної плати за всіма видами економічної діяльності. Однак

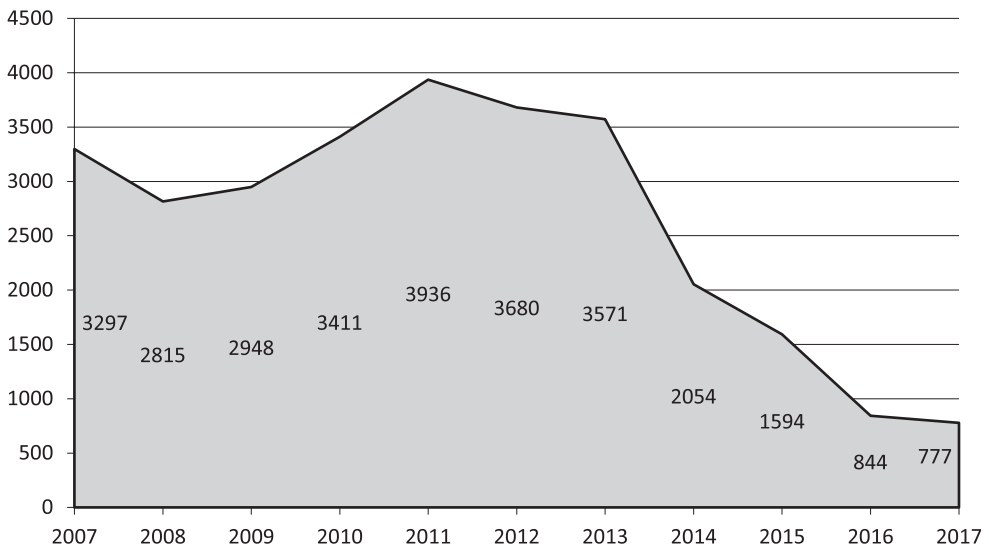

Рис. 8. Кількість випускників закладів вищої освіти, які отримали адресну одноразову грошову допомогу у 2007–2017 рр.

Складено за даними Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України.

у 2017 р. заробітна плата суттєво зросла і престижність педагогічної професії почала поступово відновлюватись.

Підбиваючи підсумки, варто зауважити, що держава посилила заходи з підготовки учителів, які забезпечують реалізацію її конституційних завдань щодо забезпечення умов для обов'язкового здобуття українцями загальної середньої освіти та підвищують загальну освіченість і культуру громадян України. Професія вчителя стає більш престижною і через суттєве підвищення оплати праці, забезпечене з 2017 р. зусиллями українського Уряду.

Проте трудомісткість навантаження, емоційне та психологічне напруження все ще залишаються тими факторами, які гальмують розвиток професії у частині кадрового забезпечення. Сьогодні відбувається перманентний пошук моделей державної та громадської підтримки педагогічних працівників з метою набуття ними відповідного статусу.

Заклади вищої педагогічної освіти покликані докласти максимум зусиль, щоб сформувати професійного педагога, з відповідними якостями і компетентностями як еталона знань, моральних чеснот, зразка громадянської зрілості та поведінки.

Забезпечення підготовки висококваліфікованих педагогічних працівників є одним з пріоритетних завдань держави. Підготовка педагогічних працівників для роботи у закладах дошкільної і повної загальної середньої освіти є конституційним обов'язком держави та регламентується законодавчими і програмними документами українського Уряду, нормативно-правовими актами на виконання положень яких розроблено ряд наказів МОН України.

У 2018 році МОН України розробило Концепцію розвитку педагогічної освіти з метою вдосконалення системи педагогічної освіти для створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації, створення умов для залучення до педагогічної діяльності фахівців інших професій та забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів. Реалізація Концепції дасть змогу покращити якість підготовки педагогічних працівників, оновити їх склад у закладах освіти та підвищити якість освітньої діяльності у закладах освіти.

Найбільша кількість університетів, академій, інститутів, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» (011 «Освітні, педагогічні науки», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», 016 «Спеціальна освіта», 017 «Фізична культура і спорт») зосереджена у м. Києві, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій областях. Мережу закладів післядипломної педагогічної освіти представляють 24 інститути післядипломної педагогічної освіти (академії неперервного навчання) комунальної форми власності, а також структурні підрозділи післядипломної освіти закладів вищої освіти державної форми власності.

Протягом 2016/2017–2017/2018 н. р. спостерігалась позитивна тенденція до розширення мережі університетів, академій, інститутів, що здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта». Це обумовлено змінами поточних ринкових вимог в умовах перманентних суспільних змін.

Упродовж 2015–2017 рр. відбулось суттєве збільшення державного замовлення на підготовку фахівців у галузі знань 01 «Освіта» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти. У 2018 р. постановою Кабінету Міністрів України «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, та підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» до спеціальностей, на які відведено найбільший обсяг держзамовлення на основі повної загальної середньої освіти, віднесено спеціальність «Середня освіта» (за всіма предметними спеціальностями) – 7 475 місць.

Така позитивна динаміка свідчить про виконання державою зобов'язань щодо надання підтримки у здобутті педагогічної освіти, забезпечення закладів освіти педагогічними кадрами належної якості.

Аналіз динаміки вступників на здобуття першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта» у 2016/2017–2017/2018 н. р. вказує на суттєве збільшення кількості вступників, які навчаються і за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Це свідчить про ефективність реалізації ряду заходів Урядом та МОН України стосовно заохочення абітурієнтів до здобуття педагогічної вищої освіти, підвищення престижності професії педагога на ринку праці, підвищення заробітної плати педагогічних працівників.

Упродовж 2015–2018 рр. загальний обсяг випуску фахівців у галузі знань 01 «Освіта» усіх освітніх рівнів збільшився на 21 %. Важливим також є те, що з 2017 р. не здійснюється набір на підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста у галузі знань 01 «Освіта», що призвело до суттєвих змін у структурі випуску фахівців, а саме – до зростання частки бакалаврів і магістрів-випускників.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів» від 26.09.2006 № 1361 випускникам закладів вищої освіти, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю та уклали угоду про роботу в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах на строк не менше трьох років, надається одноразова адресна грошова допомога в п'ятикратному розмірі прожиткового мінімуму. Протягом 2007–2017 рр. одноразову адресну грошову допомогу отримали 28 927 випускників закладів вищої освіти, підпорядкованих МОН України. Це свідчить про спрямованість державної політики на популяризацію професії вчителя серед абітурієнтів.

Отже, реалізовані Міністерством освіти і науки України заходи спрямовані на підвищення рівня підготовки педагогічних працівників через набуття ними необхідних компетентностей, сприяють формуванню відповідного ментального середовища та підвищують готовність учительського корпусу до практичного впровадження ідей НУШ.

Успішне завершення започаткованої наразі шкільної реформи «Нова українська школа» потребує серйозної кадрової підтримки, з огляду на що, Міністерство освіти і науки України продовжує здійснювати заходи, спрямовані на підвищення професійного розвитку педагогічних працівників.